

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

Problems and Guidelines for Developing Academic Affairs Administration in the Schools under
Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1

อุมาภรณ์ คำจันทร์*
ดร.สิริศักดิ์ อัจฉริยะ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ใน 240 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 466 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 144 คน และครูผู้สอน 322 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีเมอร์แกนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .534 - .867 ค่าความเชื่อมั่น .979 และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้ t-test แบบ Independent Samples ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ที่สำคัญคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ควรอบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อพัฒนารูปแบบให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างเครื่องมือเพื่อความหลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง ผู้บริหารจัดอบรมให้ครูผู้สอนเพื่อให้เห็นความสำคัญของ การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา เน้นการนำปัญหาที่เกิดจากสภาพจริงมาแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการต่างๆ

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, ข้าราชการครู

*ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

**กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำและพัฒนาสื่อให้มีความหลากหลาย ทันสมัย มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้บริหารต้องศึกษาหลัก วิธีการ และสร้างความเข้าใจแก่ครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ควรจัดอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจในส่วนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายใน เพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ABSTRACT

This research aimed: 1) to study the level of the problems of the Academic Affairs administration in the schools under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1 (CPM PESAO1) towards the teachers' opinions, 2) to compare the opinions of the teachers towards the problems of the Academic Affairs administration in the schools under CPM PESAO1 classified by the position, and 3) to study the guidelines for developing the problems of the Academic Affairs administration in the schools under CPM PESAO1. The samples were the school administrators from 240 schools under CPM PESAO1 in the academic year 2017. They were 144 school administrators and 322 teachers. The sample size was determined according to Krejcie and Morgan's tables with the total number of 466. The research instruments for collecting the data were the 5-rating scale questionnaires conducted by the researcher with the discrimination range between .534-.867 and the reliability of .979 and the structured interview. The statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by using t-test (Independent Samples) and the content analysis was employed for analyzing the interview data.

The research results were as follows:

1. Teachers had the opinions on the problems of the Academic Affairs administration in the schools under CPM PESAO1 overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest mean scores were the measurement and evaluation and transfer of credits. It was followed by the aspect of school-based curriculum development, school internal assurance system, and the research for developing education, respectively.

2. The result of the comparison of the teachers' opinions towards the level of the Academic Affairs administration in the schools under CPM PESAO1 classified by the positions as a whole was not different.

3. The guidelines for developing the Academic Affairs administration in the schools under CPM PESAO1 were: The school administrators should organize the training on school-based curriculum development in order to develop the effective curriculum. They should provide the training on the measurement and evaluation for the teachers so that they get the same concept including they are able to conduct the various assessment tools and they should collaborate with the guardians in the measurement and evaluation in concerning of the fact data. They should promote the training course for the teachers based on the research for developing education concerning the various methods in solving the problems. They should encourage the teachers to produce and develop the various types of modern media, promote the teachers to increase using media and technology to maximize the learners' effectiveness. The school directors must know the principles, methods and

how to create the understanding for the teachers to realize the importance of the supervision. And the school directors should provide the training for the teachers based on the school internal assurance to make them participate in the process.

Keywords : Academic Leadership School of Management

ภูมิหลัง

องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยแห่งยุคศตวรรษที่ 21 คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนการบริหารงานวิชาการเป็นงานบริหารที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของการบริหารงานทั้งหมด จะเห็นว่า ผู้บริหารต้องสนใจ สนับสนุน และปฏิบัติงานด้านวิชาการซึ่งถือเป็นครึ่งหนึ่งของการบริหารการศึกษา (Smith, 1961 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 1) สอดคล้องกับแนวคิดของ สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อการบริหารโรงเรียน เปรียบเหมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการบริหารงานวิชาการที่จะทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษา

งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำคัญให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้ง การจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนา ควบคุมการเรียนการสอนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 35)

การบริหารงานวิชาการนั้นเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จ ความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการจึงเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535, หน้า 16)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ดังเห็นได้จากกลยุทธ์ที่ มุ่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครอบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1)

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ยังให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเห็นได้จากสถานศึกษาต้องมีระบบประกันคุณภาพภายในที่อยู่ในระดับมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 คอยกำกับ ประสาน ส่งเสริมการจัดการศึกษา และมีสถานศึกษาในสังกัดเป็นหน่วยปฏิบัติการในการจัดการศึกษา เพื่อให้ภารกิจสามารถตอบสนองสภาพปัญหาและรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล กระทรวง ศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สำเร็จตามเป้าหมายจากกลยุทธ์และจุดเน้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยติดตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-Net) ของนักเรียนปีการศึกษา 2559 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ระดับคุณภาพของจำนวนนักเรียน ผลคะแนนในระดับเขตพื้นที่ที่มีผลคะแนนลดลงจากปีการศึกษา 2558 ดังนั้นโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนาผลคะแนนสอบให้มีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1, 2559, ออนไลน์)

ปัญหาที่สำคัญที่ก่อให้เกิดสภาพดังกล่าว คือ ปัญหาอุปสรรคและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ คือ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและท้องถิ่น เนื่องจากส่วนใหญ่ครูยังยึดติดกับแนวคิดแบบเดิม ภาระงานมีมากทำให้ไม่สามารถบริหารงานด้านวิชาการได้เต็มที่ ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม ไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นให้มีส่วนกลางในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน ปรับปรุงหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นแนวทางเดียวกัน หลักสูตรไม่มีความต่อเนื่องระหว่างโรงเรียน งานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลมีมากเกินไปและการวัดผลแต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานแตกต่างกัน ภาระงานมาก ครูบางส่วนไม่ปรับพฤติกรรม ขาดแคลนครู ขาดบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ งบประมาณไม่เพียงพอ ภาระหนี้สิน และไม่ใช้สื่อการสอน ขาดการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ครูขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา, 2558, หน้า 7)

คำถามการวิจัย

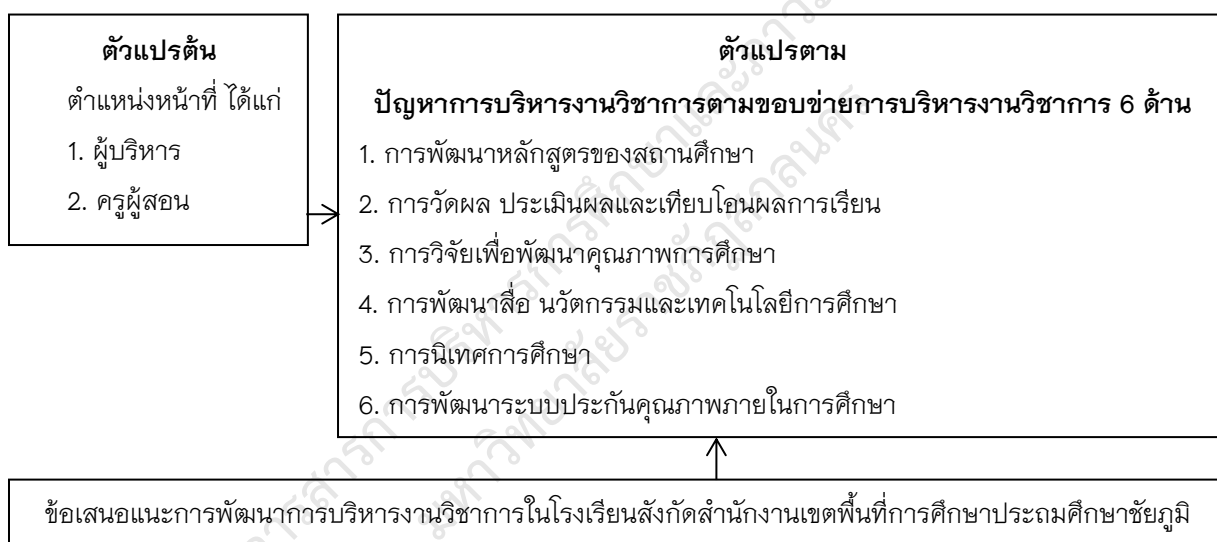
1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีอะไรบ้าง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ใน 240 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 2,713 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 223 คน และครูผู้สอน 1,950 คน รวมทั้งหมด 2,713 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 466 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือการวิจัยไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .534 – .867 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .979 และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสืออนุญาตถึงผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 หรือผู้แทน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น 2) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 3) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ ค่า t-test (Independent Samples) 4) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในพรรณนาวิเคราะห์ (Description Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านกรณีการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สรุปได้ดังนี้ ควรจัดอบรมให้ความรู้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษาและให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ควรอบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อพัฒนารูปแบบการวัด ประเมินผลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สร้างเครื่องมือวัดผล ประเมินผลเพื่อความหลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง ผู้บริหารต้องจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูผู้สอนให้เห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา เน้นการนำปัญหาที่เกิดจากสภาพจริงมาพัฒนา แก้ปัญหา โดยใช้วิธีการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนจัดทำและพัฒนาสื่อให้มีความหลากหลาย ทันสมัย มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศการศึกษา และศึกษาหลักและวิธีการนิเทศการศึกษา สร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนและให้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศการศึกษา ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา และควรจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดอบรมเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจในผลงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน เน้นการปฏิบัติตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดให้ครอบคลุมภารกิจของการจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำผลการประเมินและตรวจสอบไปใช้เพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีครูไม่ครบชั้นและสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบการศึกษา ขาดวัสดุและอุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร ทำให้ขาดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ที่ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจจากการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และจากการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกี่ยวพันการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และ ฆนัท ธาตุทอง (2550, หน้า 4) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การศึกษาบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ และมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคล สามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่สนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู บุคลากรและผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินงานสู่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ จรัสศรี อินทวงศ์ (2550) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของ

สถานศึกษาตามศึกษาตามแนวความคิดของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับไว้ดังนี้ ด้านการวัดผลการประเมินการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติที่ดีที่สุด ด้านจัดการเรียนการสอนและการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการนิเทศภายในและการประชุม อบรมทางวิชาการ ด้านการวางแผนวิชาการและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการบริหารหลักสูตรตามลำดับปัญหา การบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีการวางแผนวิชาการ แต่การปฏิบัติยังไม่ได้ตามแผน ขาดความร่วมมือ การติดตามผลไม่ต่อเนื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่ก้าวหน้า เท่าที่ควรและไม่เพียงพอโดยเฉพาะห้องสมุดไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรควรประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนและทั่วถึง ขาดงบประมาณในการบริการเอกสารให้แก่ครู การบริหารหลักสูตรต่างโรงเรียนต่างทำไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ส่วนใหญ่ประสบปัญหา การบริหารจัดการที่คล้ายคลึงกัน ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) จึงทำให้ผลผลิต (Output) ได้แก่ นักเรียน ตลอดจนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก มีประสิทธิภาพต่ำ ไม่ว่าจะเป็นผลการ ทดสอบในระดับต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย คาปลิว (2549, หน้า 69-74) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอรายไศล จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ใน ระดับมากทุกด้านและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การแนะแนวการศึกษาผู้บริหารมีบทบาทสูงสุด และรองลงมา คือการนิเทศการศึกษาโดยครูผู้สอนที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน และมีข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาโดยผู้บริหารจะ ต้องสื่อสารเผยแพร่ให้ครูและผู้บริหารได้เข้าใจแสวงหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อฝึกฝนให้เกิดทักษะการเรียนรู้อันจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการส่งเสริมสนับสนุนและเตรียมความ พร้อมผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญตลอดถึงการพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร ทางการศึกษา รวมทั้งแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนโดยนำความรู้ประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลมาใช้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของ นักเรียน และการวิจัยของ นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้เสนอให้ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และวางแผนร่วมกันในการนำ หลักสูตรไปใช้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร การจัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัด อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนการวัดและประเมินผลการสร้างเครื่องมือ ในการวัดผลแบบต่างๆ การจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในและกำหนดปฏิทินการดำเนินการ พร้อมทั้งมอบหมาย หน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ควรสำรวจความต้องการ หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึกสำหรับนักเรียน และจัดหาจัดซื้อตามความต้องการ ควรจัดให้ครูทุกคนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นประจำทุกปี ควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ

ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ด้านการนิเทศการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นไปตามหลักการและแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 40) ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของการนิเทศการศึกษา ดังนี้ 1) สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผล การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนและตัวครูเอง 2) จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และภารดี อนันต์นาวิ (2552, หน้า 284) ได้ให้แนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) จัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา 2) ดำเนินงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา 3) ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 4) ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของงานวิชาการ 5) การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดและหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 17-18) โรงเรียนจะต้องพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษา โดยอาศัยหลักการ ดังนี้ 1) เป้าหมายสำคัญของการประกันคุณภาพคือการพัฒนา ผู้เรียน 2) ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร 3) ถือว่าบุคลากรทุกคนรวมทั้งที่เกี่ยวข้อง (เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา) มีหน้าที่ ร่วมรับผิดชอบในการประกันคุณภาพตั้งแต่การวางแผน การติดตามประเมินผล การพัฒนา การปรับปรุง การช่วยคิด ช่วยทำ ช่วยผลักดันและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) องค์กรมหาชน มีหน้าที่ 6 ประการ คือ 1) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายนอก 2) พัฒนามาตรฐานและเกณฑ์สำหรับประเมิน 3) ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก 4) กำกับดูแล กำหนดมาตรฐาน และให้การรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก 5) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชน องค์การวิชาชีพ หรือวิชาการเข้ามามีส่วนร่วม 6) จัดการประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรฐานการศึกษาประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
- 1.2 ควรมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง
- 1.3 ควรมีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาระบบการเรียนการสอน
- 1.4 ควรมีการจัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.5 ควรมีการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา

1.6 ควรมีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อปัญหาการบริหารงานด้านอื่นๆ ในสถานศึกษา เช่น การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารทั่วไป ว่ามีปัญหอย่างไรบ้าง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่างๆ ว่ามีอะไรบ้าง

2.3 ควรมีการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขตอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้พัฒนาการศึกษาของจังหวัดชัยภูมิต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา
- สมันท์ ธาตุทอง. (2550). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรัสรวี อินทวงษ์. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นิตยธิดา จันดาสงค์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต.
- _____. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มนต์รี.
- สมชาย คาปลิว. (2549). การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาอาเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. (2558). แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2558. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.chaiyaphum1.go.th> (12 ต.ค. 2560)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.